

Projekt

z dnia 16 lutego 2026 r.

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SANTOK
z dnia 2026 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Santok.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Santok

Tomasz Skrobański

Sekretarz Gminy Santok

Alicja Cierach

AGATA SMOROWIŃSKA

adwokat

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań odbywa się w szczególności w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii, realizowane w formie gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, który może stanowić część jednego, wspólnego programu obejmującego problematykę uzależnień.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 określa lokalną strategię działań w zakresie profilaktyki uzależnień, minimalizacji szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Program stanowi element lokalnej polityki społecznej oraz jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Santok.

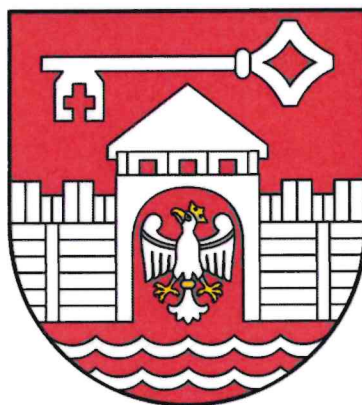
Program uwzględnia kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia oraz wyniki diagnozy lokalnych problemów społecznych. Obejmuje działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, a także działania związane z leczeniem, rehabilitacją i reintegracją społeczną osób uzależnionych.

Realizacja Programu finansowana będzie ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik nr 1 do uchwały Nr

Rady Gminy Santokw sprawie
uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata
2026 – 2029 z dnia 2026 r.



**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY
SANTOK NA LATA 2026 - 2029**

Santok, luty 2026 r.

Wykaz skrótów

DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików

GKRPA – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku

PROGRAM - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029

WHO - Światowa Organizacja Zdrowia (z ang. World Health Organization)

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Santoku

1. WSTĘP

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ze spożywaniem alkoholu związek ma ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Santok na lata 2026-2055 w zakresie polityki społecznej, która uwzględnia również obszar zagadnień dotyczących szeroko rozumianego przeciwdziałania uzależnieniom. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemowi uzależnienia od alkoholu opiera się na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu działań służących poprawie stanu wiedzy, edukacji i zdrowia mieszkańców naszej Gminy. Program w swych założeniach jest zbieżny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Santok na lata 2025-2030.

Realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026 – 2029 należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.): „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”. W kontekście brzmienia art. 4¹, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

2. PODSTAWA PRAWNA

Program jest spójny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 - 2026 i jest realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1670 ze zm.),

4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
13. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
14. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. 2012 r. poz. 1169)
15. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917),
16. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 764 z późn. zm.),
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2026 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642 t.j.),
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r., poz. 1870),

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022 – 2030.

PROGRAMY GMINNE:

- a) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Santok na lata 2025-2030.
- b) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Santok na lata 2026-2055.

3. METRYKA GMINY

Gmina Santok jest gminą wiejską leżącą w województwie lubuskim w powiecie gorzowskim. Ze względu na znaczny udział użytków rolnych jest gminą typowo rolniczą złożoną z 15 miejscowości, tj. Baranowice, Czechów, Górki, Galewo, Janczewo, Jastrzębnik, Lipki Małe, Lipki Wielkie, Ludziszewice, Mąkoszyce, Nowe Polichno, Płomykowo, Santok, Stare Polichno i Wawrów.

W 2024 roku Gminę Santok zamieszkiwało 9 707 osób, z czego 4 813 to kobiety, a 4 894 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Gminy, w omawianym okresie można zauważyć postępujący wzrost liczby mieszkańców – najwyższą liczbę odnotowano w 2024 roku. Jest to odwrotną tendencją niż zaobserwowano w skali kraju, gdzie liczba ludności w ostatnich latach znacząco się zmniejszyła. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w latach 2022-2024 widoczna jest przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet.

4. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ INSTYTUCJE

Realizatorzy i podmioty wspierające realizację Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026 – 2029

a. Pełnomocnik Wójta Gminy Santok ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom – realizator programu.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 jest Pełnomocnik Wójta Gminy Santok ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Do zadań Pełnomocnika należy w szczególności:

- nadzór nad przygotowaniem przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- koordynacja i nadzór nad realizacją zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy,
- wdrażanie i propagowanie na terenie gminy ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych programów oraz kampanii edukacyjno-profilaktycznych,
- nadzór nad przygotowywaniem projektów uchwał, zarządzeń, regulaminów oraz innych dokumentów związanych z realizacją Programu,
- sporządzanie raportów oraz sprawozdań merytorycznych i finansowych z realizacji Programu.

Pełnomocnik realizuje swoje zadania pod nadzorem Wójta Gminy Santok.

b. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku

GKRPA w Santoku składa się z 7 osób. Poniższa tabela przedstawia podejmowane działania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku na przełomie ostatnich lat:

Tabela nr 3. Działalność GKRPA w Santoku w latach 2022-2025.

Działania Komisji	2022	2023	2024	2025
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:				
liczba przyjętych wniosków	8	4	9	14
liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych	6	0	0	0

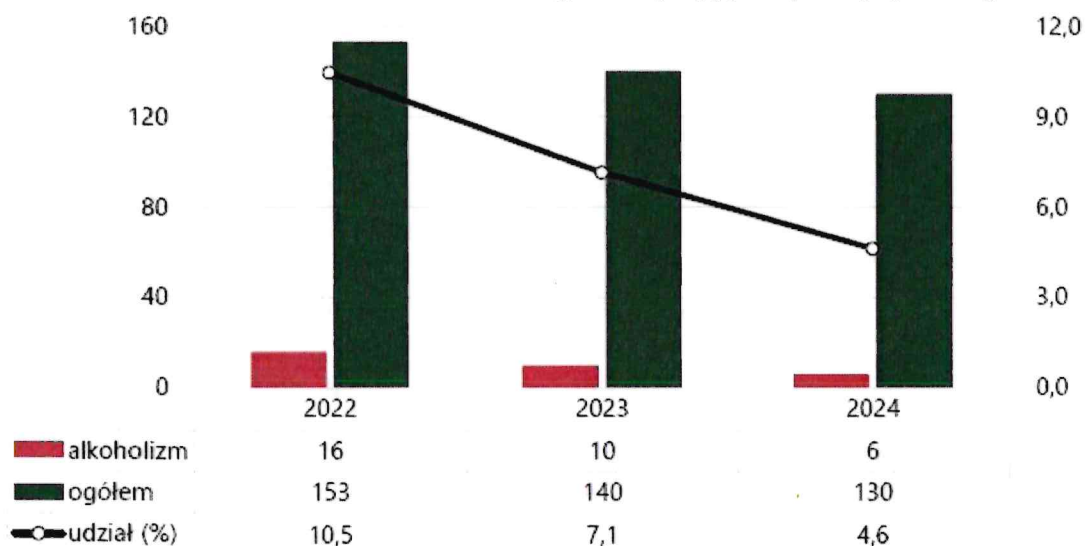
liczba wniosków skierowanych do sądu	2	1	0	0
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:				
liczba zaplanowanych kontroli	-	-	2	4
liczba przeprowadzonych kontroli	-	1	2	4
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:				
liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2	4	5	1

źródło: opracowanie własne.

c. Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2024 roku ze wsparcia OPS w Santoku z powodu alkoholizmu korzystało 6 rodzin, co stanowiło 4,6% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z tego tytułu uległa spadkowi – w 2022 roku było to 16 rodzin, w 2023 roku – 10, z kolei w 2024 roku – 6. Podobne tendencje odnotowano w przypadku ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami OPS.

Wykres nr 1. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej



źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Santok na lata 2026-2035

Warto również zauważyć, że w latach 2022-2023 żadna z rodzin z terenu Gminy nie korzystała z pomocy z powodu narkomanii, natomiast w 2024 roku odnotowano 1 podobny przypadek.

d. Zespół Interdyscyplinarny

Na terenie Gminy Santok działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej koordynuje Zespół Interdyscyplinarny w Santoku. Jego zadaniem jest integrowanie i usprawnianie współpracy instytucji oraz służb zaangażowanych w udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy, a także w podejmowanie działań zapobiegających jej występowaniu.

Interwencje podejmowane wobec rodzin dotkniętych przemocą realizowane są w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Jej uruchomienie nie jest uzależnione od zgody osoby doświadczającej przemocy. Procedura obejmuje działania podejmowane przez przedstawicieli pomocy społecznej, Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty oraz ochrony zdrowia w sytuacji podejrzenia występowania przemocy domowej. Poszczególne podmioty współpracują ze sobą, przekazując informacje o podejmowanych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Analiza danych z lat 2022-2024 wskazuje na zmienną liczbę wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”, przy czym najwyższą ich liczbę odnotowano w 2023 roku (19). Jednocześnie widoczny jest wzrost liczby spraw kontynuowanych z lat wcześniejszych, co potwierdza, że część rodzin wymaga długotrwałego wsparcia oraz systematycznej współpracy instytucji pomocowych. Zjawisko to wskazuje na potrzebę dalszego monitorowania problemu przemocy domowej oraz podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych na terenie Gminy Santok.

Tabela nr 4. Dane dotyczące Niebieskich Kart w latach 2022-2024.

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba wszczętych procedur NK	15	19	17
liczba kontynuowanych procedur NK	1	6	9

źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Santok na lata 2026-2035

e. Komisariat Policji II w Gorzowie Wlkp.

Bezpieczeństwo publiczne obejmuje warunki organizacyjne i społeczne zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia mieszkańców oraz utrzymanie porządku publicznego. Stanowi ono jeden z podstawowych elementów prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnej.

Na terenie Gminy Santok za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego odpowiadają funkcjonariusze Komisariatu Policji II w Gorzowie Wielkopolskim. Oprócz realizacji zadań wynikających z ustawowych kompetencji Policja prowadzi działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców gminy. Obejmują one m.in. spotkania informacyjne, udział w wydarzeniach lokalnych oraz działania edukacyjne adresowane w szczególności do dzieci i młodzieży.

GKRPA w Santoku w 2024 r. wystąpiła z 11 wnioskami do policji o przeprowadzenie wywiadów środowiskowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku

Na terenie Gminy Santok funkcjonuje Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, finansowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Punkt stanowi element lokalnego systemu wsparcia osób i rodzin doświadczających problemów uzależnień oraz innych kryzysów życiowych.

Z danych za 2023 rok wynika, że udzielono łącznie 43 porad osobom z problemem alkoholowym oraz 11 porad członkom rodzin osób uzależnionych. W analizowanym okresie nie odnotowano zgłoszeń dotyczących uzależnienia od narkotyków.

W 2024 roku poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym realizowane było średnio przez 44 godziny miesięcznie. Pomoc świadczyli specjaliści z zakresu terapii uzależnień i wsparcia psychologicznego, w tym specjalista psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień, psycholog oraz doradca rodzinny. W tym okresie udzielono łącznie:

- 35 porad w zakresie doradztwa rodzinnego,
- 87 porad psychologicznych,
- 65 porad w zakresie terapii uzależnień prowadzonych przez instruktora terapii uzależnień.

Uzupełnieniem systemu wsparcia na terenie gminy jest grupa wsparcia dla osób uzależnionych. Jej działalność umożliwia uczestnikom regularne spotkania w bezpiecznym środowisku, sprzyjające utrzymaniu abstynencji oraz wzmacnianiu motywacji do zmiany. Spotkania odbywają się w sali Koła Gospodyń Wiejskich w Santoku.

5. DIAGNOZA PROBLEMU KONSUMPCJI NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU ORAZ PROBLEMATYKI NARKOTYKOWEJ NA TERENIE GMINY SANTOK. RYNEK ALKOHOLOWY.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z uzależnieniami bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów, wzorów zachowań związanych z używaniem alkoholu, struktury jego spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Dane ogólnopolskie stanowią istotny punkt odniesienia przy diagnozowaniu sytuacji lokalnej i planowaniu działań profilaktycznych na poziomie gminy.

Z danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom wynika, że problem nadużywania alkoholu wciąż dotyczy znacznej części społeczeństwa. Szacuje się, że w Polsce kilka milionów osób doświadcza negatywnych konsekwencji picia alkoholu w rodzinie, a setki tysięcy osób spełniają kryteria uzależnienia. Nadużywanie alkoholu wpływa nie tylko na zdrowie osób pijących, ale również na funkcjonowanie rodzin, bezpieczeństwo publiczne oraz sytuację społeczną dzieci i młodzieży. Kobiety piją rzadziej i mniej niż mężczyźni, jednak skutki zdrowotne spożywania alkoholu mogą pojawiać się u nich szybciej i przy mniejszych dawkach.

Dane dotyczące spożycia alkoholu w Polsce w ostatnich latach wskazują na stopniowy spadek konsumpcji w przeliczeniu na czysty alkohol. Największy udział w strukturze spożycia napojów alkoholowych nadal stanowi piwo, choć jego konsumpcja systematycznie maleje. W latach 2020–2024 spożycie piwa spadło z około 96 litrów do około 84 litrów na jednego mieszkańca rocznie. W tym samym czasie spożycie wyrobów spirytusowych utrzymywało się na stosunkowo stabilnym poziomie, wynosząc około 3,4–3,7 litra czystego alkoholu na mieszkańca. Spożycie wina i miodów pitnych pozostaje zdecydowanie niższe i wykazuje niewielkie wahania w poszczególnych latach.

Konsekwencje nadużywania alkoholu dotyczą nie tylko osób pijących ryzykownie lub szkodliwie oraz ich rodzin, ale mają wpływ na całą społeczność. Do najczęstszych należą m.in. wypadki komunikacyjne, konflikty z prawem, przemoc domowa, zachowania agresywne, problemy wychowawcze i szkolne dzieci i młodzieży, a także zwiększone ryzyko sięgania po inne substancje psychoaktywne. Zjawiska te uzasadniają konieczność prowadzenia spójnej i długofalowej polityki profilaktycznej na poziomie lokalnym.

Tabela nr 5. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca w latach 2020-2024.

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkoholu	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkoholu
2020	3,60	6,5	0,65	96	5,35
2021	3,70	6,7	0,67	94	5,27
2022	3,50	6,9	0,69	93	5,18
2023	3,40	6,8	0,72	86	4,81
2024	3,40	6,0	0,60	84	4,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących spożycia napojów alkoholowych w Polsce

Zgodnie z Uchwałą nr XIX/174/2020 Rady Gminy Santok z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Santok miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z zastrzeżeniem ust. 4 nie wydaje się na punkty sprzedaży, które usytuowane są w odległości mniejszej niż 30 metrów od:

1. punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30 metrów od:
 - a) szkół, przedszkoli oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych,
 - b) placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - c) budynków kultu religijnego.

Tabela 6. Dane w zakresie liczby zezwoleń obowiązujących w latach 2023-2025 (według stanu na koniec grudnia).

Liczba zezwoleń	2023	2024	2025
do 4,5% alkoholu (w tym piwo)	23	20	21
od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	23	24	24
powyżej alkoholu 18%	20	20	20
ogółem	56	64	65

źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Santoku

Tabela 7. Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie świadczeń złożonych przez przedsiębiorców w latach 2022- 2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Wartość sprzedanego alkoholu ogółem (zł)	10 547 816,97	11 147 142,50	10 636 310,38

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Obejmuje ono w szczególności działania profilaktyczne, edukacyjne oraz wspierające osoby zagrożone uzależnieniem i ich rodziny.

Narkomania rozumiana jest jako używanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w celach innych niż medyczne, które może prowadzić do powstania uzależnienia. Zjawisko to ma charakter złożony i wielowymiarowy, a jego konsekwencje dotyczą zarówno zdrowia jednostki, jak i funkcjonowania społecznego.

Zmiany społeczno-gospodarcze oraz łatwiejszy dostęp do substancji psychoaktywnych powodują, że problem używania narkotyków dotyczy coraz młodszych osób. Szczególnie niepokojące jest zjawisko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi przez młodzież oraz utrzymujące się przekonanie o niskim ryzyku związanym z okazjonalnym ich używaniem. Tymczasem uzależnienie od narkotyków wiąże się z poważnymi konsekwencjami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi, a proces leczenia i readaptacji społecznej osób uzależnionych jest długotrwały i trudny.

Problem narkomanii często współwystępuje z innymi zjawiskami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, przemoc, przestępczość czy wykluczenie społeczne, dlatego działania profilaktyczne powinny mieć charakter kompleksowy i długofalowy.

Podstawę prawną działań w tym zakresie stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, która określa zadania administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w obszarze ograniczania używania substancji psychoaktywnych oraz wspierania osób uzależnionych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 określa kierunki lokalnych działań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Program stanowi kontynuację działań podejmowanych w poprzednich latach w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

6. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE

W celu rozpoznania skali problemów społecznych na terenie Gminy Santok wykorzystano wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Santok na lata 2026-2035. Badanie zostało zrealizowane w okresie od lipca do września 2025 roku i objęło 235 dorosłych mieszkańców gminy.

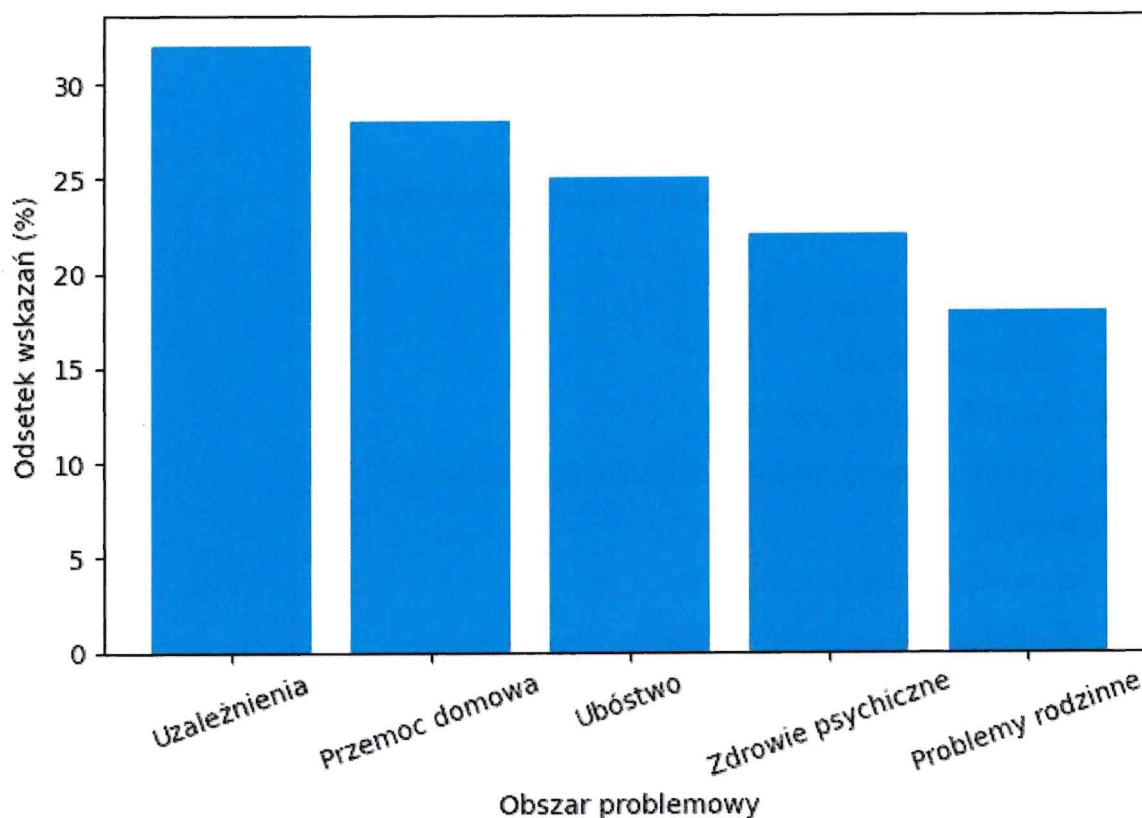
Analiza wyników badań wskazuje, że mieszkańcy dostrzegają złożoność problemów społecznych występujących na terenie gminy. Wśród najczęściej wskazywanych zagrożeń pojawiają się uzależnienia, przemoc domowa, ubóstwo oraz problemy zdrowia psychicznego. W opinii respondentów problemy te są ze sobą powiązane i wymagają kompleksowych działań profilaktycznych oraz wsparcia instytucjonalnego.

W obszarze uzależnień mieszkańcy zwracają uwagę na znaczenie czynników psychospołecznych, takich jak stres, trudności rodzinne, samotność, problemy finansowe oraz brak konstruktywnych form spędzania czasu wolnego. Wskazuje to na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych skierowanych nie tylko do osób zagrożonych uzależnieniem, lecz także do całych rodzin i społeczności lokalnej.

Strategia podkreśla również znaczenie profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży. Wśród negatywnych zjawisk dotyczących młodych mieszkańców gminy respondenci wskazywali m.in. niewłaściwe wykorzystanie czasu wolnego, ograniczoną kontrolę rodzicielską oraz brak pozytywnych wzorców społecznych. Zjawiska te mogą sprzyjać sięganiu po substancje psychoaktywne oraz rozwojowi uzależnień behawioralnych.

Wyniki diagnozy społecznej wskazują na konieczność kontynuowania działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych w obszarze uzależnień oraz wzmacniania współpracy instytucji lokalnych tworzących system wsparcia mieszkańców gminy.

Wykres nr 2. Najczęściej wskazywane problemy społeczne w 2025 roku.



źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Santok na lata 2026-2035

7. ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały ważniejsze działania profilaktyczne, jakie miały miejsce na przełomie ostatnich lat dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym seniorów i osób niepełnosprawnych.:

- programy profilaktyczno - edukacyjne, w tym warsztaty dot. odbudowania relacji i wzmocnienia kompetencji społecznych, warsztaty profilaktyczno - ekologiczne,
- spektakle terapeutyczne,
- dofinansowania do kolonii "Aktywne wakacje",
- zajęcia sportowe dla każdej grupy wiekowej, w tym "Profilaktyczna Liga Piłkarska", gimnastyka dla seniorów,

- e) konkursy profilaktyczne "Żyję zdrowo. Nie ulegam nałogom", „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, organizacja działań profilaktycznych podczas imprez lokalnych (gminnych, sołeckich),
- f) biesiady senioralne,
- g) zajęcia socjoterapeutyczne w świetlicach podwórkowych,
- h) Kampanie:
 - Zachowaj Trzeźwy Umysł
 - Wolni od nałogów
 - Nie milcz! STOP przemocy!
 - „Smart, to znaczy mądrze! Uzależnienie, czy nawyk?”
- i) Szkolenia:
 - dla nowych członków GKRPA,
 - doszkalające dla członków GKRPA,
 - konferencje tematyczne dla przedsiębiorców i pedagogów szkolnych.

W 2025 roku na terenie Gminy Santok funkcjonowały trzy placówki wsparcia dziennego prowadzone w formie pracy podwórkowej w miejscowościach Lipki Wielkie, Stare Polichno oraz Gralewo. Placówki wsparcia dziennego są elementem systemu wspierania rodziny i działają na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ich działalność ukierunkowana jest na pomoc w opiece i wychowaniu dzieci, w szczególności z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Działania realizowane w placówkach obejmują organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz prowadzenie zajęć animacyjnych, edukacyjnych, socjoterapeutycznych i sportowych. Istotnym elementem działalności placówek jest wzmacnianie kompetencji społecznych dzieci, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego wpisuje się również w działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych z zachowaniami problemowymi oraz tworzenie bezpiecznej przestrzeni do rozwoju dzieci i młodzieży. Organizowanie konstruktywnych form spędzania czasu wolnego, budowanie relacji z rówieśnikami i opiekunami oraz wzmacnianie wsparcia wychowawczego stanowią ważny element profilaktyki uniwersalnej.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego na terenie gminy powierzane jest organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W latach ubiegłych zadanie to realizowało Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna Dłoń”.

Miejsca pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub środków psychoaktywnych oraz dla ich rodzin w Gminie Santok:

1. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, ul. Gorzowska 59, 66-431 Santok, tel. 95 7287510
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Santoku ul. Gralewska 6B, 66-431 Santok, tel. 95 7287527, ops@santok.pl
3. Komisariat Policji II w Gorzowie Wlkp. Rejon Gminy Santok tel. 519 534 393, 519-534 403, dzielnicowy.gorzow36@go.policja.gov.pl

Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Santok realizują działania profilaktyczne i wychowawcze w oparciu o szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, opracowywane zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Programy te stanowią istotny element lokalnego systemu profilaktyki problemów społecznych i uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Działania realizowane przez szkoły koncentrują się przede wszystkim na ograniczaniu zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, rozwijaniu postaw prozdrowotnych oraz promowaniu pozytywnych wzorców osobowych i społecznych. Istotnym obszarem jest również podnoszenie kompetencji nauczycieli, pedagogów i wychowawców poprzez udział w szkoleniach oraz doskonaleniu zawodowym związanym z rozpoznawaniem potrzeb profilaktycznych uczniów i wdrażaniem nowoczesnych metod pracy wychowawczej i profilaktycznej.

Realizacja szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych stanowi ważne uzupełnienie działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wzmacniając system profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży.

8. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI ORAZ NARKOMANII:

- a) **Urząd Gminy Santok** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym,
- b) **Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku** - prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin; podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu,
- c) **Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku**- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby nadużywającej alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- d) **Zespół Interdyscyplinarny w Santoku** - podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej,
- e) **Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku** - poradnictwo, edukacja i konsultacje specjalistów w zakresie psychoterapii uzależnień; prowadzenie rozmów indywidualnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych; wsparcie rodzin w kryzysie,
- f) **Komisariat Policji II w Gorzowie Wlkp. Rejon Gminy Santok** - ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi; kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc; organizowanie oględzin i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- g) **Sąd Rejonowy** - orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- h) **Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym,
- i) **Parafie znajdujące się na terenie gminy Santok** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym,

- j) **Organizacje pozarządowe** - realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- k) **Placówki ochrony zdrowia** - czynności profilaktyczne, wsparcie medyczne,
- l) **szkoły podstawowe działające na terenie gminy Santok** - realizacja zadań prewencyjnych dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty,

9. CELE PROGRAMU

Nadrzędnym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 jest ograniczanie skali problemów uzależnień oraz ich negatywnych konsekwencji społecznych poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia, wzmacnianie czynników chroniących oraz wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

Realizacja Programu ukierunkowana jest na zwiększanie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, wspieranie dzieci, młodzieży i dorosłych w podejmowaniu świadomych wyborów zdrowotnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin.

Działania podejmowane w ramach Programu będą realizowane z uwzględnieniem zasad dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, o której mowa w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, tak aby zapewnić możliwość korzystania z oferowanego wsparcia osobom o różnych potrzebach i ograniczeniach funkcjonalnych.

Cele Programu realizowane będą w trzech komplementarnych obszarach profilaktyki:

- **profilaktyki uniwersalnej** - skierowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Santok, w szczególności dzieci i młodzieży, poprzez działania edukacyjne, informacyjne i promujące zdrowy styl życia,
- **profilaktyki selektywnej** - skierowanej do grup podwyższonego ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- **profilaktyki wskazującej** - skierowanej do osób wykazujących wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym działań ograniczających szkody wynikające z zachowań ryzykownych.

Cele szczegółowe Programu zostały określone z uwzględnieniem kierunków działań wskazanych w Narodowym Programie Zdrowia oraz lokalnej diagnozy problemów społecznych.

Cel główny: Działania informacyjne i edukacja zdrowotna

Cele szczegółowe:

- a) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz palenia wyrobów tytoniowych, używania środków odurzających, substancji psychotropowych.
- b) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- c) Upowszechnianie informacji, na temat dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych, oraz ich rodzin.

Cel główny: Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień

Cele szczegółowe:

- a) Promowanie i wspieranie podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, a także uzależnień behawioralnych, wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- b) Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających.

Cel główny: Profilaktyka uniwersalna prowadzona w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie, używania środków odurzających oraz uzależnień behawioralnych skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów

Cele szczegółowe:

- a) Upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki uniwersalnej, które biorąc pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych, używania substancji psychotropowych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, wspierają prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

- b) Upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- c) Wzmacnianie oferty pomocy psychologicznej, opiekuńczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz doradcy rodzinnego.
- d) Upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród dorosłych.

Cel główny: Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

- a) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich, Zapewnienie udziału w programach z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz doświadczającym przemocy w rodzinie,
- b) Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,

Wyżej wymienione cele, będą wykonywane poprzez realizację zadań, wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

10.

ZADANIA DO REALIZACJI W LATACH 2026 -2029

1. Zadania wskazane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹) oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym tzw. dopalaczy	
Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego przy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, świadczącego pomoc osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, a także ich rodzinom, w szczególności poprzez działania o charakterze terapeutycznym, konsultacyjnym i wspierającym, zgodnie z kierunkami działań wskazanymi w Narodowym Programie Zdrowia. Funkcjonowanie Punktu obejmuje zapewnienie obsługi specjalistycznej, w tym konsultacji terapeutów uzależnień, psychologa oraz doradcy rodzinnego, a także zabezpieczenie warunków organizacyjnych niezbędnych do jego działania, w szczególności wyposażenia w sprzęt biurowy, umeblowanie, materiały oraz narzędzia niezbędne do realizacji zadań.	- liczba udzielonych porad

Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, obejmująca w szczególności prowadzenie rozmów motywujących z osobami z problemem alkoholowym oraz działania informacyjno-edukacyjne w zakresie zdrowia publicznego, zgodnie z kierunkami Narodowego Programu Zdrowia. W ramach działalności Komisji podejmowane są również działania zmierzające do zobowiązania do leczenia odwykowego osób zgłoszonych, w tym współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.	- liczba rozmów motywacyjnych
---	-------------------------------

2. Udzielanie rodzinom, w których wstępują problemy alkoholowe, pomoc psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	
Organizacja i finansowanie działań edukacyjnych i warsztatowych dla rodziców i opiekunów, mających na celu rozwijanie kompetencji wychowawczych i społecznych oraz wzmacnianie umiejętności wychowania dzieci bez przemocy i używek. Działania te realizowane będą w ramach edukacji zdrowotnej, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba zajęć z rodzicami
Organizowanie cyklicznych warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców oraz spotkań roboczych z pedagogami szkolnymi w zakresie profilaktyki uzależnień i wczesnego reagowania na zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży.	- liczba spotkań - liczba uczestników
Udzielanie pomocy psychologicznej rodzinom zagrożonym problemami wynikającymi z używania alkoholu, występowania przemocy domowej oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności poprzez konsultacje specjalistyczne, poradnictwo oraz kierowanie do odpowiednich form wsparcia.	- liczba wdrożonych działań, zorganizowanych zajęć i warsztatów

Zwiększanie dostępności oraz jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, zgodnie z kierunkami Narodowego Programu Zdrowia, poprzez współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz wspieranie działań realizowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	- liczba spotkań Zespołu
Organizowanie dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych problemami uzależnień oraz przemocą domową różnych form wypoczynku połączonych z realizacją programów socjoterapeutycznych i profilaktycznych, w szczególności takich jak zielone szkoły, kolonie, obozy, pikniki oraz spektakle profilaktyczne i terapeutyczne itp.	- liczba odbiorców wdrażanych działań
Zakup ulotek, broszur oraz innych materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, wykorzystywanych w działaniach z zakresu edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba materiałów
Wspieranie osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych, a także udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc, poprzez działania podejmowane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Działania te służą zwiększaniu dostępności i podnoszeniu jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej, zgodnie z kierunkami Narodowego Programu Zdrowia.	- liczba konsultacji
W ramach profilaktyki uzależnień - uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia - organizowanie dla osób dorosłych, w tym seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, działań edukacyjnych i integracyjnych służących przeciwdziałaniu alkoholizmowi i innym uzależnieniom, w szczególności warsztatów, spotkań edukacyjnych, prelekcji, pikników profilaktycznych oraz spektakli o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym.	- liczba odbiorców wdrażanych działań
Współpraca z Policją w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej oraz działań edukacyjnych i interwencyjnych na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	- liczba wspólnych działań

Wspieranie działań i programów z zakresu pomocy psychologicznej i prawnej skierowanych do rodzin, w których występuje problem uzależnień lub przemocy domowej, poprzez poszerzanie i podnoszenie jakości oferty wsparcia specjalistycznego, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba udzielonych konsultacji
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	
Organizowanie i realizacja na terenie szkół rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.	- liczba realizowanych programów - liczba dzieci i młodzieży
Organizowanie cyklicznych spektakli profilaktycznych oraz spotkań edukacyjnych z osobami, które doświadczyły problemu uzależnienia.	- liczba spektakli i spotkań - liczba uczestników
Realizacja oraz zakup innych niż rekomendowane programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, służących poszerzaniu i doskonaleniu lokalnej oferty działań profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, a także inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych.	- liczba dzieci i młodzieży - liczba programów
Realizowanie na terenie szkół oraz innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pogadanek profilaktyczno-edukacyjnych, w ramach poszerzania i doskonalenia oferty działań profilaktycznych, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, a także inicjowanie i wspieranie lokalnych, innowacyjnych programów profilaktycznych. Realizacja programów edukacyjnych rozwijających umiejętności radzenia sobie z emocjami i zachowaniami agresywnymi, budowania relacji interpersonalnych oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.	- liczba programów - liczba dzieci i młodzieży

Edukacja zdrowotna, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia, oraz realizacja profilaktyki uniwersalnej poprzez organizację festynów profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, skierowanych do mieszkańców gminy.	- liczba festynów
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym organizowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych jako alternatywy dla zachowań ryzykownych. Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień - uniwersalnej, selektywnej i wskazującej - zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba zajęć
Zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w tym materiałów dydaktycznych, tablic informacyjnych, literatury fachowej, czasopism, broszur, książek i plakatów, przeznaczonych dla osób, instytucji, organizacji oraz placówek oświatowych i jednostek organizacyjnych gminy realizujących działania profilaktyczne. Wypożyczenie instytucji, zakładów i jednostek organizacyjnych gminy zaangażowanych w działania profilaktyczne w publikacje i materiały dotyczące problematyki uzależnień oraz przemocy domowej, w ramach edukacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	- szacunkowa liczba odbiorców
Dofinansowanie wycieczek letniego dla dzieci i młodzieży, w ramach którego realizowane będą programy profilaktyczne, obejmujące organizację różnych form zagospodarowania czasu wolnego promujących zdrowy i aktywny styl życia. Działania te realizowane będą w ramach profilaktyki selektywnej i wskazującej oraz w celu poszerzania oferty wsparcia psychologicznego i opiekuńczo-wychowawczego, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba wyjazdów profilaktycznych

Organizowanie szkoleń dla służb i instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności dla Policji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kadry pedagogicznej, w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Projektowanie, rozwój oraz poprawa funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy, w szczególności poprzez doposażenie i utrzymanie obiektów służących aktywnemu wypoczynkowi, takich jak boiska, sale gimnastyczne, miejsca rekreacji oraz place zabaw, wspierających realizację działań profilaktycznych i promowanie zdrowego stylu życia.	- liczba takich miejsc
Rozwijanie oferty profilaktycznych zajęć artystycznych i ruchowych skierowanych do dziewcząt, w szczególności warsztatów tanecznych lub projektów artystycznych wzmacniających kompetencje społeczne i poczucie własnej wartości.	- liczba zajęć - liczba uczestników
Realizacja profilaktycznych zajęć interaktywnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności warsztatów typu escape room o tematyce profilaktyki uzależnień.	- liczba zrealizowanych zajęć - liczba uczestników
Realizacja szkoleń i warsztatów dla nauczycieli oraz pedagogów z zakresu umiejętności psychologicznych niezbędnych w pracy z młodzieżą sięgającą po środki psychoaktywne, w szczególności w obszarze wczesnego rozpoznawania zachowań ryzykownych, komunikacji wspierającej oraz podejmowania działań profilaktycznych.	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Organizowanie lub wspieranie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, promujących zdrowy i aktywny styl życia oraz wzmacniających więzi rodzinne, w szczególności poprzez spotkania integracyjne, turnieje sportowe, zielone szkoły, mini turnusy wakacyjne oraz zajęcia organizowane w okresie ferii zimowych. Działania te realizowane będą w ramach profilaktyki uzależnień - uniwersalnej, selektywnej i wskazującej - zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba zajęć i form realizacji
Zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.	- liczba uczestników szkoleń

Alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	- liczba zajęć
Organizowanie działań integracyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży rozwijających odpowiedzialność społeczną i umiejętności współpracy, np. „noc w remizie” lub podobne inicjatywy środowiskowe.	- liczba wydarzeń - liczba uczestników
Wspieranie i dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego, uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, alternatywne formy spędzania wolnego czasu, dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.	- liczba programów proponowanych uczniom - liczba uczniów
Udział mieszkańców gminy w kampaniach edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz przemocy domowej, organizowanych przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także instytucje centralne i lokalne.	- liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych - szacunkowa liczba uczestniczących osób
Dofinansowanie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej na terenie Gminy Santok, planowanych do realizacji w miejscowościach Lipki Wielkie, Stare Polichno, Gralewo oraz Wawrów, jako elementu lokalnego systemu wsparcia dzieci i młodzieży. Działania te obejmują organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych oraz służą podnoszeniu jakości oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- liczba placówek - liczba dzieci
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	
Organizowanie zajęć i spotkań ze specjalistami, w szczególności psychologiem, psychoterapeutą oraz instruktorem terapii uzależnień, ukierunkowanych na wzmocnienie procesu trzeźwienia oraz utrzymywanie abstynencji przez osoby uzależnione i zagrożone	- liczba zajęć - liczba uczestników zajęć

uzależnieniem.	
Finansowanie warsztatów, kursów i szkoleń specjalistycznych dla nauczycieli, członków komisji, policjantów, pracowników socjalnych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ.	- liczba zajęć
Wspieranie oddolnych inicjatyw profilaktycznych poprzez organizowanie konkursów grantowych na realizację lokalnych działań profilaktycznych.	- liczba zgłoszonych inicjatyw - liczba dofinansowanych projektów
Opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmującej problematykę uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, w ramach monitorowania i analizowania skali zjawiska uzależnień, zgodnie z kierunkami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia.	- diagnoza
Wspieranie działań wolontariackich młodzieży jako elementu profilaktyki uzależnień i budowania postaw prospołecznych.	- liczba inicjatyw wolontariackich - liczba uczestników
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	
Zwiększanie skuteczności przestrzegania przepisów prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zgodnie z kierunkami Narodowego Programu Zdrowia, poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń przepisów ustawy.	- liczba podjętych interwencji z art. 13 ¹
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dotyczących zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom do tego nieuprawnionym.	- liczba podjętych interwencji z art. 15
6. Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku	

Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym prowadzenie rozmów motywujących, gromadzenie dokumentacji na potrzeby postępowania sądowego oraz współpraca z biegłymi sądowymi.	- liczba przyjętych wniosków - liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych - liczba wniosków skierowanych do sądu
Realizacja działań kontrolnych wobec podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w szczególności w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym organizowanie oraz dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu oraz zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym.	- liczba zaplanowanych kontroli - liczba przeprowadzonych kontroli
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Santok dotyczącymi zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
Udział członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	- liczba spotkań grup

2. Zadania realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Są to zadania regulacyjne, zapewniające skuteczne egzekwowanie przepisów – zmniejszanie dostępności alkoholu (NPZ 3.1.3.).

11. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy w zakresie skutków nadużywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
- 2) Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania profilaktyczne i inicjatywy służące ograniczaniu problemów uzależnień na terenie gminy.
- 3) Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.
- 4) Ograniczenie skali problemów społecznych i rodzinnych wynikających z uzależnień oraz przemocy domowej.
- 5) Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w działaniach profilaktycznych, edukacyjnych, sportowych i integracyjnych promujących zdrowy styl życia.
- 6) Wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców oraz kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
- 7) Rozszerzenie lokalnej oferty działań profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych skierowanych do różnych grup mieszkańców, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
- 8) Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej.
- 9) Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych na terenie gminy, w szczególności poprzez realizację inicjatyw środowiskowych oraz wsparcie lokalnych programów profilaktycznych.
- 10) Poprawa jakości działań profilaktycznych poprzez ich systematyczne monitorowanie i ewaluację.

12. GRUPY DOCELOWE

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Santok, w szczególności do osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniami, członków ich rodzin, osób doświadczających przemocy domowej oraz dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli i szkół funkcjonujących na terenie gminy.

Adresaci Programu są zróżnicowani w zależności od rodzaju podejmowanych działań profilaktycznych. W ramach profilaktyki uniwersalnej działania kierowane są do całej

społeczności lokalnej, w szczególności dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Profilaktyka selektywna obejmuje grupy podwyższonego ryzyka wystąpienia problemów uzależnień, natomiast profilaktyka wskazująca skierowana jest do osób przejawiających wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych lub innych zachowań ryzykownych.

Działania Programu obejmują również osoby pracujące z dziećmi i młodzieżą, w szczególności nauczycieli, pedagogów, wychowawców oraz przedstawicieli instytucji i organizacji realizujących zadania w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.

13. KOORDYNACJA PROGRAMU

- 1) Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta Gminy Santok ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przy współpracy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku oraz innych podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.
- 2) Pełnomocnik Wójta Gminy Santok ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przedkłada Wójtowi Gminy Santok sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za dany rok do dnia 31 marca roku następnego, a Wójt Gminy Santok przedstawia je Radzie Gminy Santok do dnia 30 czerwca danego roku.
- 3) Dofinansowywanie działań profilaktycznych dla podmiotów innych niż wymienione w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi w gminie procedurami dotyczącymi realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej, spójnymi z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029.
- 4) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje wnioski o dofinansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania

przemocy domowej dla podmiotów innych niż wymienione w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- 5) Podmioty, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą ubiegać się o dofinansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej na podstawie Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Santok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

14. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- 1) Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu Gminy Santok, stanowiące dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszone przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Dochody te stanowią dochód gminy i przeznaczane są na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.
- 3) Program realizowany będzie w każdym roku kalendarzowym w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Santok, w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
- 4) Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu określana jest corocznie w preliminarzu wydatków, zgodnym z uchwałą budżetową Gminy Santok.
- 5) Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu mogą być wykorzystane w latach następnych na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 6) Zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi finansowane są ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 7) Dodatkowym źródłem dochodów gminy są środki pochodzące z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml, wprowadzone ustawą z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie

niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów. Środki te przeznacza się na działania związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

- 8) Program uchwalany jest przez Radę Gminy Santok. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2026-2029 ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji możliwe jest wprowadzanie zmian zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

15. GMINNA KOMISJA ds. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SANTOKU

- 1) Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku powołuje Wójt Gminy Santok.
- 2) W skład Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 3) Zadania Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określają art. 4¹ ust. 1 i ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań Komisji należy w szczególności:
 - a) inicjowanie działań związanych z realizacją zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - b) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Santok, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - c) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Santok, zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - d) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - e) kierowanie osób nadużywających alkoholu na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych,

- f) współpraca z Policją oraz innymi instytucjami w zakresie diagnozowania i przeciwdziałania zjawiskom przemocy domowej oraz innym problemom społecznym związanym z uzależnieniami,
- g) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz wspieranie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- h) inicjowanie działań opiekuńczych wobec dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

16. PROCEDURA ROZPATRYWANIA WNIOSKÓW WPŁYWAJĄCYCH DO GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Procedura rozpatrywania wniosków obejmuje następujące działania:

- a) Wniosek może złożyć osoba prywatna (np. członek rodziny, sąsiad) lub instytucja, w szczególności zakład pracy, placówka oświatowa, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja lub Prokuratura, posiadająca wiedzę o osobie nadużywającej alkoholu.
- b) Wniosek składany jest w siedzibie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, mieszczącej się w Urzędzie Gminy Santok.
- c) Sekretarz Komisji przyjmuje i rejestruje każdy wniosek w wewnętrznym rejestrze Komisji, również w przypadku wniosków anonimowych lub niekompletnych.
- d) Wnioski mogą być składane osobiście lub za pośrednictwem poczty. W przypadku wniosków składanych przez instytucje wymagane są podpis i pieczęć osoby uprawnionej.
- e) Wniosek powinien zawierać dane wnioskodawcy, dane osoby, której dotyczy wniosek, adres zamieszkania tej osoby, uzasadnienie wniosku oraz opis dotychczasowego przebiegu problemu, w tym ewentualnego leczenia.

- f) Zarejestrowane wnioski rozpatrywane są na najbliższym posiedzeniu Komisji i stanowią załącznik do protokołu z posiedzenia. Po zapoznaniu się z wnioskiem Komisja podejmuje decyzję o dalszym sposobie postępowania lub konieczności uzupełnienia dokumentacji.
- g) Komisja kieruje do osoby, której dotyczy wniosek, zaproszenie na posiedzenie za potwierdzeniem odbioru. Informacje dotyczące prowadzonego postępowania przekazywane są wnioskodawcy zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- h) W posiedzeniu Komisji mogą uczestniczyć członkowie Komisji, osoba zaproszona oraz - w uzasadnionych przypadkach - przedstawiciele instytucji pomocowych. Z rozmowy sporządzany jest protokół. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę zaproszoną fakt ten odnotowuje się w dokumentacji.
- i) W toku postępowania Komisja może zapraszać świadków, w tym członków rodziny osoby, której dotyczy wniosek, oraz występować do instytucji, takich jak Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, kuratorzy sądowi lub inne podmioty, o udzielenie informacji niezbędnych do prowadzenia sprawy.
- j) W przypadku potwierdzenia przesłanek ustawowych Komisja kieruje wniosek do Sądu Rejonowego o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

17. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

- 1) Za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku ustala się dla jej członków wynagrodzenie w wysokości 240 zł brutto za każde posiedzenie, z wyłączeniem Przewodniczącego Komisji. Udział w posiedzeniu potwierdzany jest podpisem na liście obecności.
- 2) Wypłata wynagrodzenia dla członków Komisji następuje w terminie do 7 dni od dnia przekazania listy obecności do Referatu Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Santok.
- 3) Wynagrodzenie wypłacane jest przelewem na rachunek bankowy wskazany przez członka Komisji.
- 4) Wynagrodzenie podlega potrąceniom zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 5) Członkom Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku przysługuje zwrot kosztów podróży związanych z udziałem w szkoleniach oraz wyjazdach służbowych wynikających z realizacji zadań Komisji, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

18. PRACA GKRPA W SYTUACJACH NADZWYCZAJNYCH

Praca Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku odbywa się na podstawie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Komisja realizuje zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz wspiera działania na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych.

W sytuacjach nadzwyczajnych, w szczególności związanych z zagrożeniem epidemicznym, klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami mogącymi ograniczać bezpośredni kontakt z mieszkańcami, dopuszcza się stosowanie elastycznych form pracy Komisji, zapewniających ciągłość realizacji jej zadań.

W szczególności dopuszcza się:

- organizowanie posiedzeń Komisji z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość,
- prowadzenie rozmów motywujących oraz konsultacji w formie telefonicznej lub zdalnej,
- stosowanie zasad bezpieczeństwa wynikających z obowiązujących przepisów i zaleceń właściwych instytucji publicznych.

Celem powyższych działań jest zapewnienie nieprzerwanej dostępności pomocy dla mieszkańców Gminy Santok, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa członków Komisji oraz osób korzystających z jej wsparcia.

19. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

- 1) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Santok na lata 2026-2035.
- 2) Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2026, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).
- 3) Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), Warszawa.
- 4) Sierosławski J., Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD 2024, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2025.

- 5) Materiały szkoleniowe i metodyczne dotyczące tworzenia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Fundacja ETOH oraz Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- 6) Uchwała Rady Gminy Santok w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Santok miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (aktualnie obowiązująca).

Opracowanie: Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku